

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

Ο ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΡΗΤΗΣ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΞΗΡΟΥΧΑΚΗ

Ἄειμνηστε Ἀδελφέ,

Συντετριμμένοι τῇ καρδίᾳ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ σου, ὁ Ἱερός Κληρὸς καὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς Θεόθεν λαχούσης σοι ἐπαρχίας Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, τὴν ὁποίαν ὑπὲρ τὴν εἰκοσαετίαν θεοφιλῶς ἐποίμανας, συνωθούμεθα περὶ τὸ σεπτὸν σκῆνος σου διὰ νὰ ἀναπέμφωμεν τὰς πρὸς τὸν Ὑψιστον δεήσεις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς σου καὶ νὰ σὲ προπέμφωμεν εἰς τὴν τελευταίαν σου κατοικίαν.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως, ὅτι ἐγεννήθημεν διὰ νὰ ἀποθάνωμεν καὶ ἀποθνήσκομεν διὰ νὰ ζήσωμεν τὴν ἀληθινὴν ζωὴν, τὴν ζωὴν τὴν ὁποίαν φωτίζει ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Θεὸς ἐξαλείφει πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν καὶ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος. (Ἀποκ. 21, 4, 23) καὶ διὰ τοῦτο δὲν θλιβόμεθα ὡσπερ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα.

Ἐν τῇ μακαρίᾳ ταύτῃ ζωῇ ἀπολαμβάνουσι τὸν μισθὸν τῶν καμάτων αὐτῶν οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες.

Τέκνα τῆς Ἐκκλησίας ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἡ παροῦσα στιγμή ἤκιστα τυγχάνει κατάλληλος εἰς λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυροῦ Ἀγαθαγγέλου εἰς ἐξέτασιν καὶ ἀνάκρισιν τῶν γεγονότων καὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτῶν θέσιν καὶ ἀποκατάστασιν. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀπόκειται εἰς τὴν ὑπερθεν προσώπων ἱσταμένην ἀδέκαστον ἱστορίαν.

Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡμεῖς κρίνοντες γενικῶς ἐν προκειμένῳ διαπιστοῦμεν εἶναι ὅτι ὁ Θεοφ. ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς κυρὸς Ἀγαθάγγελος, παρὰ τὰς τυχόν, καὶ συμφύτους ἄλλωστε παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀτελείας, δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν ποιμένων, οἱ ὁποῖοι τὸ γάλα τῶν προβάτων κατεσθίουσι καὶ τὸ ἔριον περιβάλλονται, οἱ ὁποῖοι ποιμένουσιν ἑαυτοὺς καὶ οὐ τὰ πρόβατα, ὡς πάλαι ᾠδεῖνιζον οἱ Προφῆται, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρξε ποιμὴν ἄξιος τῶν ἐμπιστευθειῶν αὐτῷ ψυχῶν μὲ βαθεῖαν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ μὲ συναίσθησιν τοῦ ὄγκου καὶ τῶν μεγάλων εὐθυνῶν τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος μὲ πολλὴν δὲ τὴν κατὰ κόσμον σοφίαν, μὲ χρηστότητα καὶ ἀγαθωσύνην καὶ μὲ ἄδολον τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸ πατριωτικὸν φρόνημα.

Ἀντιπαρέρχομαι ἐν σιγῇ τὴν ἐγκύκλιον μὀρφωσιν τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου ἐν τῷ περιπέστῳ Ἱεροδιδασκαλείῳ τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ τὴν Θεολογικὴν τριαύτην ἐν τῇ γεραρᾷ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ἱεροσολύμων, ἐξ ἧς ἐξῆλθεν ἀριστοῦχος, τοὺς ἀγῶνας τοῦ ὡς νεαροῦ Διακόνου κατὰ τὰς πολυθρυλήτους ἐπαναστάσεις τῆς ἡρωϊκῆς Μεγαλονήσου μας τοῦ 1896 - 1898 εἰς τὰς ὁποίας οὗτος ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος ὡς πολεμιστῆς καὶ ὡς ὄπλαρχηγός. Τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν του δρᾶσιν ὡς Ἀρχιμανδρίτου καὶ Ἐφημερίου τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινοτήτος διὰ τὴν ὁποίαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐτιμήθη διὰ τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος καὶ τὴν φιλοπονίαν του ὡς Ἐφημερίου τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἑλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ Λέκτορος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Αὐστριακῆς πρωτεύουσῃς εἰς τὰ νεοελληνικά. Ἀναφέρω ἀπλῶς ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ μελετῶν τὸ περιώνυμον ποίημα τοῦ Μαρίνου Τζάνε Μπουγιαλῆ τοῦ Ρεθυμνίου, διὰ τὸ ὁποῖον ἐγράφησαν εὔφημοι κρίσεις εἰς πολλὰ εὐρωπαϊκὰ περιοδικά, τὴν «Κρητικὴν Ἐποποιίαν», τὸ «Διοικητικὸν σύστημα τῆς Βενετίας ἐν Κρήτῃ», τὴν «Ἐπανάστασιν ἐν Κρήτῃ (1363 - 1366)», τὰς Συνόδους τοῦ Λατίνου Ἀρχιεπισκόπου ἐν Κρήτῃ (Γεραλάμφ Λάντο) 1463 - 1474 καὶ τὴν Ἐνετοκρατουμένην Ἀνατολήν διὰ τὴν κατὰλήξω εἰς τὸ ἔτος 1936 ὅτε ὁ τότε Ἀρχιμανδρίτης Ἀγαθάγγελος Ξηρουχάκης ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐχειροτονήθη ἐν τῷ ἐν Ἡρακλείῳ ναῷ τοῦ πρώτου Ἱεράρχου Κρήτης Ἀποστόλου Τίτου, Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου.

Ἀπὸ τότε πλήρης ἐνθέου ζήλου πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν προκοπὴν τοῦ Θεόθεν αὐτῷ λαχόντος ποιμνίου εἰργάσθη ἀόκνως διὰ τὸν καταρτισμὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πατρῷᾳ πίστει καὶ ἀρετῇ, περιοδεύων, ἱερουργῶν, εὐαγγελιζόμενος τὰ κράτιστα παραινῶν, συμβουλεύων, ἐπιτάσσων.

Μερισμῶν διὰ τὴν ἀπόκτησιν κληρικῶν πνευματικῶς κατηρτισμένων καὶ ἠθικῶς δοκίμων, ἐν τοῖς ὁποίοις συγκαταλέγονται καὶ οἱ δύο νεώτεροι καὶ ἄξιοι Ἱεράρχαι τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας «τὰ πνευματικά του παιδιὰ» λέγω τὸν Ἀρκαδίας Τιμόθεον καὶ τὸν Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖον, ὀργανῶνων Ἐσωτερικὴν Ἱεραποστολήν, Κατηχητικὰ Σχολεῖα, Νυκτερινὰς Σχολὰς, ἀγαθοεργὸν ἐκκλησιαστικὴν δρᾶσιν. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Κρήτης ἔνθα μορφώνονται οἱ μέλλοντες λευῖται τῆς Ἐκκλησίας, γίνεται ἀντικείμενον τῆς ἰδιαιτέρας μερίμνης καὶ στοργῆς του.

Ἵπέροχος ὑπῆρξεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐθνικὴ δρᾶσις τοῦ ἀειμνή-

στου Ἱεράρχου κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν. Τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον νὰ ἀναφέρω ;

Ἐπτόητος, ἤρεμος, γενναῖος «ὁ Γέρων Δεσπότης», μὲ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς ὑψηλῆς τοῦ ἀποστολῆς ὕψωνε πάντοτε σθεναρὰν τὴν φωνὴν του κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς ἀναισθησίας τῶν Ναζι ὑπεραμυνόμενος μετὰ σθένους καὶ χωρὶς ἐπιφυλάξεις, χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις, χωρὶς φόβους, τῶν ἀπαραγράπτων δικαιοματίων τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Παλλόμενος ἀπὸ συγκίνησιν καὶ πατρικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην συνέτρεχε καὶ μὲ ἐμφανῆ κίνδυνον τῆς ζωῆς του τοὺς διωκόμενους, τοὺς φυλακισμένους καὶ κινδυνεύοντας τὴν ζωὴν αὐτῶν καλοῦς πατριώτας. Καὶ πότε ἐλέγχων μὲ παρρησίαν, πότε ἱκετεύων μὲ ἀξιοπρέπειαν ἐπετύγχανε νὰ σώζῃ μελοθανάτους, νὰ ἀποφυλακίξῃ κρατούμενους, νὰ διευθετῇ μὲ δεξιοτεχνίαν τὰ πάντα. Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν ἀνεδείχθη ἄξιος τῶν ἐπιταγῶν τῶν κειρῶν καὶ τῆς δυσχεροῦς ἐν γένει καταστάσεως τῆς πατρίδος μας.

Ἀλλὰ τὸ σῶμα τοῦ πολιοῦ Ἱεράρχου ἐκάμφθη. Τὸ ἐλύγισαν τὰ ἔτη καὶ ὁ κάματος τῆς ζωῆς. Τὸ ἐλύγισαν οἱ πόνοι καὶ οἱ μόχθοι του ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ ἡγαπημένου του Κλήρου καὶ Λαοῦ. Ὁ Πρῶτανις τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱεραρχίας Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν παρελθοῦσαν Καθαρὰν Δευτέραν ἀφοῦ ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἔδωκε τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ εὐλογία ἐἰς τοὺς κυκλοῦντας τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην του. Μετέστη διὰ τοῦ θανάτου εἰς τὴν πραγματικὴν ζωὴν ἵνα λάβῃ τὸν στέφανον τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καμάτων του.

Ἀείμνηστε καὶ σεβάσμιε ἀδελφέ. Οἱ ἐν Κρήτῃ ἰσάδελφοί σου μὲ βαθεῖαν θλίψιν προπέμπομεν σήμερον τὸν νεκρὸν σου καὶ προσευχόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς σου ἐν σκηναῖς Ἁγίων. Ὁ Κληρὸς καὶ ὁ Λαὸς τῆς θεοσώστου σου Ἐπαρχίας διατρانوῦσι διὰ τῆς ἀθρόας συρροῆς των πρὸς προσκύνησιν τοῦ σεπτοῦ σκήνου σου, τὸ σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν αὐτῶν πρὸς τὸν σεβαστὸν Ποιμενάρχην των.

Ἀναπαύου ἐν εἰρήνῃ σεβάσμιε ἀδελφέ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ 1957

Θὰ ἦτο ἀναληθές, ἂν ἰσχυρίζετο κανεὶς ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἱκανοποιητικὴ καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ δρᾶσις τῆς Ἐταιρίας μας. Πρέπει, ἐν τούτοις, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ τονισθῇ ὅτι θὰ ἦτο πολὺ πλουσιώτερος ὁ σημερινὸς ἀπολογισμὸς μας, ἂν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας ὑπεδοθηθεῖτο περισσότερον εἰς τὸ ἔργον